

Број: 01,02,03,03/11-05-1-2393,2/17
Сарајево, 22. 12. 2017.

Извјештај

са Округлог стола на високом нивоу о процесу европских интеграција Западног Балкана из регионалне перспективе, Брисел, 20. и 21. новембра 2017.

Предсједавајућа Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (ПСБиХ) Борјана Кришто, први замјеник предсједавајуће Младен Босић, други замјеник предсједавајуће Шефик Џаферовић и посланица у Представничком дому ПСБиХ Александра Пандуревић учествовали су на дводневном састанку у Бриселу под називом Округли сто на високом нивоу о процесу европских интеграција Западног Балкана из регионалне перспективе.

Осим делегације БиХ, на округлом столу учествовали су и чланови Европског парламента (ЕП), чланови парламената претприступних земаља и чланови парламената држава чланица Европске уније. Дводневни догађај организовала је Координациона група за подршку демократији и изборима (ДЕГ), у сарадњи са Комитетом за спољне послове, Поткомитетом за људска права и делегацијама ЕП за односе са земљама Западног Балкана.

Првог дана на округлом столу расправљало се о Реформској агенди и њеном спровођењу, када су размијењена мишљења са сталним извјестиоцима и извјестиоцима у сјени за Комитет за спољне послове ЕП, те са шефовима делегација у заједничким парламентарним комитетима за односе са земљама проширења. Том приликом изражено је жаљење због нефункционисања Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање између ПСБиХ и ЕП и наглашено да смо изгубили доста времена због ове чињенице. Истакнуто је да су мир, стабилност и економска одрживост нужни за земље Западног Балкана, те да ЕУ и наведене земље зависе једне од других.

Предсједавајућа Представничког дома ПСБиХ Борјана Кришто изнијела је хронологију досадашњег европског пута БиХ и утврдила да БиХ има јединствен став о чланству у ЕУ. У свом излагању предсједавајућа Кришто нагласила је и да су популизам и демагогија узроковани преурађеном изборном кампањом, те да су недостатак повјерења и политичке воље узрок тренутног застоја и немогућности политичког

договора о битним питањима. На крају излагања, предсједавајућа ПДПСБиХ још једном је рекла да је измјена Изборног закона БиХ предуслов за рјешење свих других проблема, као и да ће и даље чинити све да се направи позитиван искорак ка чланству наше земље у ЕУ.

Први замјеник предсједавајуће Представничког дома ПСБиХ Младен Босић је у свом обраћању оцијенио позитивним напоре предсједника Европске комисије Жан-Клода Јункера и високе представнице Европске уније за спољне послове и безбједносну политику Федерике Могерини и њихове посљедње изјаве у којима се први пут наводе одређени датуми и иду у прилог даљег ширења ЕУ на земље Западног Балкана. Босић је, такође, казао да га радује што су врата ЕУ поново отворена и сматра да ће овакав приступ подстаћи БиХ и земље у окружењу на својеврсну утрку ка ЕУ.

Други замјеник предсједавајуће Представничког дома ПСБиХ Шефик Џаферовић похвалио је организацију скупа који, како је рекао, даје додатни импулс придруживању Западног Балкана Европској унији. Он је, такође, истакао важност достизања европских стандарда и нагласио важност даље посвећености европских институција интеграцијама БиХ. У свом обраћању Џаферовић је као проблем истакао нефункционисање Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање између ПСБиХ и ЕП.

Првог дана округлог стола учесници су расправљали и о улози парламената у оснаживању цивилног друштва/унапређењу доброг управљања, владавине права и недискриминације.

Другог дана округлог стола одржан је заједнички састанак са Комитетом за спољне послове ЕП, којим предсједава Дејвид Мекалистер, о питању средњорочне ревизије Инструмента претприступне помоћи (ИПА II), те усклађивању финансирања са политичким приоритетима.

У уводном излагању, Дејвид Мекалистер, предсједавајући Комитета за спољне послове Европског парламента истакао је важност улагања ЕУ у Западни Балкан јер се на овај начин уједно улаже и у ЕУ. Средствима из ових фондова државе се припремају за чланство у Европској унији и касније ефикасно коришћење других фондова ЕУ. Омогућава се олакшано испуњавање стандарда ЕУ у многим важним сегментима, попут борбе против корупције, јачања административних капацитета, побољшава регионална сарадња. Међутим, изразио је забринутост да ли су уложена средства ЕУ ефикасна и шта би се могло унаприједити у том процесу.

Мариетје Шаке, посланица и предсједавајућа Радне групе спољних финансијских инструмената - АФЕТ, нагласила је да претприступна помоћ и улагање у ЗБ има јасан циљ, а то је припрема држава за чланство у ЕУ. Навела је да постоји потреба за мјерењем успјеха ефикасности уложених средстава, као и боље праћење њихове алокације. Редовних процјена о ефикасности коришћених средстава нема, осим у извјештају Европске комисије. Ситуацију отежава и неодређеност стратешких докумената и акционих планова у смислу да је и даље нејасно гдје уложити средства, односно на који сектор се фокусирати, нпр. да ли је то пољопривреда. Нови трендови политике ЕУ налажу да интерни интереси ЕУ морају бити заштићени, али и повезани са партнерским државама. Важно је утврдити потребе држава имајући у виду интересе грађана, а не само

приоритете влада. У контексту сагледавања шире слике односно значаја активне партиципације цивилног сектора у усмјеравању средстава из фондова претприступне помоћи, Шаке је поменула Турску и питање које се све чешће поставља када је ријеч о даљој претприступној помоћи за Турску – да ли због политичких кретања земље постоји потреба за преусмјеравањем средстава ЕУ.

Директорица за Западни Балкан у Генералној дирекцији за европску политику сусједства и преговоре о проширењу (ДГ НЕАР), Руиза Калавера Геновева казала је да је добар тренутак да се разговара о фондовима помоћи ЕУ - ИПА. Извршена је спољна евалуација, након чијег сагледавања се очекују препоруке Европске комисије које би требало да омогуће ефикаснију припрему земаља за чланство у ЕУ. Резултати спољне евалуације су били позитивни односно показали су да постоји веза између постављених политичких циљева и инструмента претприступне помоћи ИПА. Фокус ИПА-е је на спровођењу структурних реформи односно приоритетних области (консолидација демократије, реформа јавне управе, заштита људских права, економска конкурентност и регионална сарадња). Остаје потреба да се размотри могућност успостављања једноставнијег механизма преусмјеравања средстава, иако је и до сада било могуће вршити алокацију у ванредним ситуацијама (поплаве у БиХ и другим земљама региона).

Као и претходни саговорници, Ерван Фојере из Центра за европске политичке студије (*CEPS -Centre for European Policy Studies*) нагласио је значај ИПА фондова за будућност приступања ЕУ. Државе приступнице се коришћењем средстава из ових фондова и реформским процесима припремају за обавезе и права која проистичу из чланства ЕУ. Ипак, у државама Западног Балкана, сматра Фојере, дошло је до застоја у реформама и то готово у свим областима, што је констатовано у посљедњем извјештају Европске комисије из 2016. године. Због тога, наводи Фојере, ЕУ би морала бити више укључена у праћење обавеза с циљем заустављања застоја у реформама. Поред тога, проценат фондова би морао бити већи, додао је Фојере и указао на неопходност рјешавања питања незапослености кроз ИПА-у (развој малих и средњих предузећа и јачање образовног система).

У својим освртима на ефикасност употребе средства из претприступних фондова ЕУ, предстваници парламената земаља Западног Балкана указали су на честе проблеме са кашњењем реализације средства¹, потребу координације са владама с циљем усклађивања финансирања са политичким приоритетима, значај задржавања динамике у реализовању пројеката и потребу поједностављења процедуралних аспеката коришћења ИПА-е. Такође су истакли да је након либерализације визног режима мало пројеката са конкретним учинцима за грађане те да би укључивање земаља Западног Балкана у европски роминг систем могао бити један такав пројекат.

Саговорници су се сагласили да су ИПА фондови од велике важности за развој региона Западног Балкана, као и да је у будућности, осим контроле над утрошком, потребна и процјена користи од уложених средстава. Закључно, директорица за Западни Балкан у Генералној дирекцији за европску политику сусједства и преговоре о проширењу Руиза Калавера Геновева нагласила је да ће се и даље инсистирати на техничкој помоћи која ће бити праћена реформама.

¹

Централни дио округлог стола био је посвећен ставовима земаља Западног Балкана о процесу и перспективама процеса европских интеграција. У уводном излагању главни директор Дирекције европске комисије за сусједство и преговоре о проширењу Кристијан Данијелсон утврдио је да Западни Балкан има европску перспективу, те да је овој регији потребно помирење и стабилност. Такође, наглашена је потреба привредне реформе и нужност доброг функционисања демократских институција. Осим Данијелсона, и остали учесници округлог стола изразили су подршку настојањима земаља Западног Балкана за чланством у ЕУ.

Учесницима округлог стола обратила се предсједавајућа Представничког дома ПСБиХ Борјана Кришто, која је оцијенила да је одржавање округлог стола о овој теми знак да ЕУ види земље овог региона у оквирима својих граница. Кришто је изразила увјерење да ће давање одговора на Упитник Европске комисије бити окончано до краја текуће године, те још једном исказала јединствени став БиХ о чланству у ЕУ. У обраћању предсједавајуће Кришто наглашена је потреба измјене Изборног закона БиХ који треба да обезбиди легитимно представљање и испуњавање пресуда Уставног суда БиХ. На крају излагања предсједавајућа Кришто указала је на потребу добрих односа са сусједима, као и на чињеницу да су у рјешавању свих питања дипломатија и политички договор једини прави пут.

Извјештај написала:

шефица Одјела за протокол
Јадранка Радовић

Извјештај одобрио:

предсједавајућа Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Борјана Кришто

Доставити:

- Колегијуму Дома народа Парламентарне скупштине БиХ
- Колегијуму Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ
- Колегијуму Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисија за спољну и трговинску политику Дома народа
- а/а